

GDK 145.76 *Ips typographus*

Podlubnik ali lubadar?

Osmerozobi smrekov lubadar (*Ips typographus*) je eden najbolj poznanih organizmov v slovenskih gozdovih, saj povzroča obsežno propadanje smreke ne le v Sloveniji, ampak tudi širše v Evropi. Za to in za nekatere druge sorodne vrste, na primer šesterozobega smrekovega lubadarja (*Pityogenes chalcographus*), je v gozdarstvu uveljavljen izraz »lubadarji«, ki pa glede na veljavno sistematiko podlubnikov strokovno ni več ustrezen za poimenovanje te skupine hroščev.

Glede na najnovejše raziskave sorodstvenih odnosov so podlubniki bolj sorodni pravim rilčkarjem (Curculionidae), kot je to kazalo prej, zato je bila družina Scolytidae, ki je v preteklosti združevala podlubnike, uvrščena v družino pravih rilčkarjev kot poddružina podlubnikov (Curculionidae: Scolytinae). Posledično poddružine beljavarjev (Scolytinae), ličarjev (Hylesininae) in lubadarjev (Ipiniae), ki so v preteklosti sestavljale družino podlubnikov, niso več veljavne sistematike kategorije. Uporaba izraza »lubadarji« za poimenovanje skupine podlubnikov, ki so včasih spadali v poddružino lubadarjev, zato danes ni več strokovno pravilen.

Ko govorimo na splošno, oz. ko imamo v mislih več različnih vrst, je tako primerno uporabljati izraz »podlubniki«, izraz »lubadar« pa le kot del slovenskega imena določenih vrst podlubnikov, npr. osmerozobi smrekov lubadar in šesterozobi smrekov lubadar.

Prav bi bilo, da gozdarska stroka osvoji novo terminologijo in jo pri svojem delu striktno uporablja. Ne le v izogib zmedi pri poimenovanju, ampak bo na ta način pokazala svojo usmerjenost k napredku tudi na terminološkem področju gozdarstva.

Več o sistematiki in pravilnem poimenovanju podlubnikov najdete v članku: Andreja KAVČIČ. 2017. Usmeritve za pravilno rabo izrazov »podlubnik« in »lubadar« ter najnovejša veljavna sistematika podlubnikov. Novice iz varstva gozdov 10: 19–21. URL: <http://www.zdravgozd.si/nvg/prispevek.aspx?idzapis=10-5>.

Andreja KAVČIČ
Gozdarski inštitut Slovenije,
Oddelek za varstvo gozdov

Slika 1: Vrsta podlubnika - osmerozobi smrekov lubadar (foto: A. Kavčič)